

Als iemand drinkt, is de rest hem worst

Graffiti heeft zelden eeuwigheidswaarde. Binnen de kortste tijd is een boodschap verouderd, of verwijderd. Dat maakt tweeduizend jaar oude graffiti vreemd. Toch is er uit de Romeinse Oudheid graffiti overgebleven. Toen Pompeii in 79 n. Chr. door een uitbarsting van de Vesuvius onder lava en as werd begraven, zijn daarbij ongeveer tienduizend graffiti vereeuwigd. Daarvan heeft Vincent Hunink er 1034 geselecteerd en vertaald in *Bedolven onder de Vesuvius*, waarbij hij graffiti uit verschillende locaties in de stad bij elkaar heeft gezet. Daarmee vormt het boek 'een alternatieve gids bij een bezoek aan Pompeii'. Met het boek in de hand kan een bezoeker zien welke teksten waar te vinden waren.

Het is een fascinerend idee, en er is veel werk verzet om de oorspronkelijke locaties te vinden van teksten die vaak niet meer ter plaatse zijn. Daarom is het jammer dat in *Bedolven onder de Vesuvius* slechts een minimale kaart van Pompeii te vinden is. Het is een kleine tekortkoming in een boek dat een unieke kijk biedt op het leven in antiek Pompeii.

De graffiti zijn door hun directheid vaak interessant voor

moderne lezers. Als in een kamertje geschreven staat: 'Taine, ik hou zo van je, allerzoetste van me, allerzoetste', dan is de emotie waarmee de tekst is aangebracht, direct te begrijpen. 'Als iemand zit te drinken is de rest hem worst', op de muur van een bar, is nog net zo helder als in 79 n. Chr.

Ook verschillen met onze tijd komen naar voren. Vaak waren graffiti functionele aankondigingen, waarbij geregeld prijzen van prostituees werden vermeld. Opvallend zijn de graffiti van ene Maritimus, die expliciet maagden ontving, maar geen goede zaken deed. In twee opeenvolgende teksten daalde zijn prijs van 4 naar 2 assen. Zo krijgt de lezer via de graffiti 'toegang tot de gedachten en levens' van alledaagse mensen uit de Oudheid, die niet in literatuur of grafschriften worden genoemd. Een bevreemdende en vaak grappige ervaring.

Olivier Hekster

Bedolven onder de Vesuvius – Pompeii in 1000 graffiti
Vicent Hunink

Damon; 335 pagina's; € 24,90
ISBN 978 90 5573 824 3